



Kort rapport

De kwaliteit van de vroegschoolse educatie

Juli 2024

Voorwoord

Dit rapport geeft u een beeld van de kwaliteit van de vroegschoolse educatie. Gelukkig zien we dat dit op de meeste scholen grotendeels in orde is. Dat is ontzettend belangrijk. Hoe eerder is begonnen met het stimuleren van de ontwikkeling, hoe groter de kans dat voor- en vroegschoolse educatie bijdraagt aan kansengelijkheid. Voor 2 zaken vraag ik in het bijzonder de aandacht. Ten eerste ontbreekt te vaak de doorgaande lijn en samenwerking met de voorschool. Ten tweede is de samenwerking met ouders op te veel scholen niet vanzelfsprekend.

U leest het in dit rapport.

Alida Oppers

inspecteur-generaal van het Onderwijs



Belangrijkste bevindingen

Hieronder leest u de belangrijkste bevindingen in 1 oogopslag. Meer informatie vindt u op pagina 3 van dit korte rapport.

- In grote lijnen is de kwaliteit van vroegschoolse educatie op de meerderheid van de scholen op orde, maar we zien risico's binnen bepaalde kwaliteitsgebieden.
- De kwaliteit vroegschoolse educatie verschilt tussen scholen.
- De kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur verschilt tussen scholen.
- De doorgaande lijn en samenwerking met de voorschool kan beter.
- De samenwerking met ouders kan beter.
- De kwaliteit van het pedagogisch handelen van de leerkracht is in orde.
- De kwaliteit van het didactisch handelen van de leerkracht vraagt aandacht.
- Het aanbod is grotendeels in orde, maar er zijn nog verbeterpunten.
- Er is goed zicht op de brede ontwikkeling van de leerlingen, maar de begeleiding en zorg kan planmatiger en beter geëvalueerd worden.
- De kwaliteit van de vroegschoolse educatie hangt positief samen met de kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur op de scholen.

Aanleiding voor het onderzoek

Vroegschoolse educatie

Wij hebben op dit moment geen actueel beeld van de kwaliteit van de vroegschoolse educatie in Nederland. De voor- en vroegschoolse educatie is van belang in relatie tot andere, belangrijke beleidsonderwerpen. Zoals het bevorderen van kansengelijkheid en de focus op basisvaardigheden (taal, rekenen-wiskunde en burgerschap). Daarom onderzochten we in 2023 de kwaliteit van de vroegschoolse educatie in Nederland.

Voorschoolse educatie

Van de voorschoolse educatie hebben we wel een actueel beeld. Ook is er zicht op de ontwikkeling van de voorschoolse educatie tussen 2019 en 2022. [Hier vindt u de factsheet.](#)

“In de voor- en vroegschoolse periode liggen belangrijke kansen om een stevige basis te leggen om in de verdere schoolperiode goed te kunnen leren lezen, schrijven en rekenen. Dit belang wordt nog te vaak over het hoofd gezien of onderschat.”

Wat hebben we onderzocht?

Dit zijn de onderzoeksvragen die centraal staan:

- Wat is de kwaliteit van de vroegschoolse educatie in Nederland in 2023?
- Is er verschil in kwaliteit van de vroegschoolse educatie tussen scholen en waar hangt dit mee samen?

“Scholen zijn zoekende naar een goede samenwerking met de voorschool. Er is behoefte aan inhoudelijk overleg over bijvoorbeeld het aanbod en de zorg voor leerlingen. Als er samenwerking is, is dit nog vaak gebaseerd op informeel contact.”

Begrippen voor- en vroegschoolse educatie

Wij definiëren vroegschoolse educatie in dit onderzoek als een speciale aanpak voor leerlingen in groep 1-2 met (risico op) een achterstand in ontwikkeling. De aanpak is gericht op het stimuleren van vaardigheden op het gebied van taal, rekenen, motoriek en het met elkaar omgaan. Voorschoolse educatie is bestemd voor peuters tussen de 2,5 en 4 jaar oud met risico op een ontwikkelingsachterstand. Consultatiebureaus geven de indicatie voor- en vroegschoolse educatie af. Peuters die een indicatie hebben gekregen, noemen we ‘doelgroeppeuters’.



? Wat hebben we opgehaald?

De vroegschoolse educatie is op hoofdlijnen op veel scholen in orde. Binnen de kwaliteitsgebieden *aanbod, zicht op ontwikkeling en begeleiding* en *pedagogisch-didactisch handelen* scoort de meerderheid van de scholen op de meeste aspecten voldoende. Wel zien we verschillen tussen scholen. De mate waarin de achterstand is ingehaald in groep 3 verschilt per school. En er zijn meer zorgelijke constateringen. De doorgaande lijn en samenwerking met de voorschool ontbreekt op te veel scholen. Dit geeft risico's voor de ononderbroken ontwikkeling van de leerlingen die instromen vanuit de voorschool met een indicatie voor- en vroegschoolse educatie. Verder vraagt het didactisch handelen van de leerkracht aandacht. Zo kunnen leerkrachten de leerlingen gedurende de hele schooldag bewuster stimuleren om actief met taal te oefenen. Tot slot kan de samenwerking met ouders beter. Ouders kunnen bijvoorbeeld meer participeren in educatieve activiteiten op school.

De impact van kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur op de vroegschoolse educatie is groot. Op scholen waar dit op orde is, constateren we dat dit direct een positieve invloed heeft op de kwaliteit van de vroegschoolse educatie. Alleen zien we verschillen in de kwaliteit van de kwaliteitszorg en de kwaliteitscultuur tussen scholen. Zo blijkt de vroegschoolse educatie vaak geen onderdeel te zijn van de kwaliteitszorgcyclus van de school. Het ontbreekt bijvoorbeeld aan een heldere visie op vroegschoolse educatie, met passende doelen en ambities. We willen scholen en besturen oproepen om vroegschoolse educatie een structurele plek te geven binnen de school en de kwaliteitscyclus.



Belangrijkste bevindingen uitgewerkt

Hieronder vindt u de uitwerking van de belangrijkste bevindingen uit dit rapport.

Kwaliteit in grote lijnen op orde, maar we zien nog risico's binnen bepaalde kwaliteitsgebieden.

Binnen de kwaliteitsgebieden *aanbod, zicht op ontwikkeling en begeleiding* en het *pedagogisch-didactisch handelen* scoort de meerderheid van de scholen op de meeste aspecten voldoende tot goed. Binnen het kwaliteitsgebied *samenwerking met ouders* zien we een ander beeld. Daar scoort ongeveer de helft van de scholen op de helft van de onderzochte aspecten een onvoldoende. Op de aspecten binnen het kwaliteitsgebied *pedagogisch-didactisch handelen*, die specifiek gericht zijn op het didactisch handelen, scoren een kwart tot bijna de helft van de scholen onvoldoende.

Scholen verschillen in kwaliteit vroegschoolse educatie.

Op elk van de onderzochte kwaliteitsgebieden zien we verschillen tussen scholen. Voor zowel aanbod en zicht op ontwikkeling en begeleiding als pedagogisch-didactisch handelen scoort ongeveer de helft van de scholen voldoende. Er zijn alleen ook scholen die aanmerkelijk hoger of lager scoren. Zo zijn er enkele scholen die onvoldoende scoren, maar er zijn ook enkele scholen die ruim voldoende tot zelfs goed scoren. Op samenwerking met ouders en voorschool scoort de helft van de scholen onvoldoende. Dat betekent dat hier nog belangrijke verbeterpunten liggen. Ook hier zien we flinke verschillen tussen scholen.

De kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur verschilt tussen scholen.

Bij het stellen van doelen en ambities op het gebied van vroegschoolse educatie en de evaluatie, borging en verantwoording hiervan, scoort iets meer dan de helft van de scholen onvoldoende. De uitvoering van het beleid en de kwaliteitscultuur scoort op meer dan de helft van de scholen voldoende tot goed.

De doorgaande lijn en samenwerking met de voorschool kan beter.

Op ongeveer een kwart van de scholen vindt er geen warme overdracht plaats. Dat betekent dat op die scholen de ontwikkelingsgegevens van de doelgroeppeuters niet in een gesprek tussen de pedagogisch medewerker van de voorschool en de leerkracht van groep 1-2 (en eventueel ouders) wordt 'overgedragen'. Op bijna de helft van de scholen is het aanbod en de interne begeleiding tussen de voor- en voorschool niet op elkaar afgestemd. In de praktijk betekent dit dat het aanbod en de bijbehorende doelen waaraan gewerkt wordt in de school mogelijk onvoldoende aansluiten op het aanbod en de daarbij behorende doelen in de groepen 1-2.

En dat de geboden zorg in de voorschool qua aanpak en proces mogelijk onvoldoende aansluit bij die van de school. Verder constateren we dat op meer dan de helft van de onderzochte scholen het pedagogisch-didactisch handelen en het ouderbeleid niet in overeenstemming zijn met de voorschool en dat dit dus in groep 1-2 mogelijk een andere invulling krijgt.

De kwaliteit van het pedagogisch handelen van de leerkracht is in orde.

Binnen het kwaliteitsgebied pedagogisch-didactisch handelen valt het pedagogisch handelen in positieve zin op. Leerkrachten zijn respectvol, responsief, hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen (ze geven uitleg over het hoe en waarom van het gedrag) en bevorderen de sociale vaardigheden, autonomie en zelfstandigheid van de leerlingen. Bijna alle scholen scoren op het gebied van het pedagogisch handelen voldoende tot goed.

De kwaliteit van het didactisch handelen van de leerkracht vraagt aandacht.

Binnen het kwaliteitsgebied pedagogisch-didactisch handelen valt het didactisch handelen in negatieve zin op. Meer dan een kwart van de scholen scoort onvoldoende op het gebied van het didactisch handelen. Leerkrachten voeren te weinig structurele activiteiten uit die specifiek gericht zijn op taalontwikkeling. Ook stimuleren ze de interactie met en tussen de leerlingen onvoldoende. Leerlingen worden hierdoor gedurende de hele schooldag niet bewust gestimuleerd om actief met taal te oefenen. Er is te weinig aandacht voor de actieve betrokkenheid van de leerlingen. En het spel en de activiteiten van de leerlingen worden onvoldoende verrijkt. Verder stimuleren de leerkrachten de ontwikkeling van aanpakgedrag (gebruik van strategieën) onvoldoende en zijn activiteiten onvoldoende afgestemd op de verschillen in ontwikkeling van leerlingen. Tot slot krijgen de leerlingen onvoldoende feedback op hun leerproces. Zo is het belangrijk dat leerkrachten met de leerlingen terugkijken op het verloop van de activiteiten, wat ze hebben geleerd en welke oplossingen nu 'handig' zijn.

Het aanbod is grotendeels in orde, maar er zijn wel verbeterpunten.

We constateren dat het aanbod gericht op de rekenontwikkeling, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling op meer dan driekwart van de scholen in orde is. Bij minder dan een kwart van de scholen is dit nog wel een verbeterpunt, want die scoren onvoldoende. Het dekkend taalaanbod* scoort op meer dan

een kwart van de scholen onvoldoende. Dit vinden we zorgelijk, aangezien de meeste leerlingen instromen met een taalontwikkelingsachterstand.

Verder zien we binnen het kwaliteitsgebied aanbod bij iets meer dan een kwart van de scholen dat differentiatie binnen het aanbod onvoldoende scoort. Ook de inrichting van de ruimte kan aan kwaliteit winnen op meer dan een kwart van de scholen. Dit is nu onvoldoende uitdagend en spel- en taal uitlokkend.

*Wat verstaan we onder een dekkend taalaanbod?

- Er is expliciet aandacht in de planning voor taalontwikkeling.
- Het is gericht op de taalvaardigheden: lezen, spreken, luisteren en schrijven.
- Het aanbod bevindt zich in een betekenisvolle context.

Goed zicht op de brede ontwikkeling van de leerlingen, maar begeleiding en zorg kunnen planmatiger en beter worden geëvalueerd.

Bijna alle scholen volgen de brede ontwikkeling van de leerlingen systematisch en hebben voldoende tot goed zicht op leerlingen die zorg nodig hebben die de school zelf niet kan leveren. De ontwikkeling van deze leerlingen houden de scholen voldoende tot goed bij. Binnen het kwaliteitsgebied *zicht op ontwikkeling en begeleiding* is bij meer dan een kwart van de scholen de planmatige begeleiding van de leerlingen onvoldoende. Ook evalueert meer dan een kwart van de scholen de aangeboden begeleiding en zorg onvoldoende. Hierdoor sluit de aangeboden zorg mogelijk niet goed aan op de ontwikkelbehoefte en hulpvraag van de leerling. Een goede aansluiting is essentieel om de ontwikkelingsachterstand in te halen en vervolgens goed te kunnen starten in groep 3.

De samenwerking met ouders kan beter.

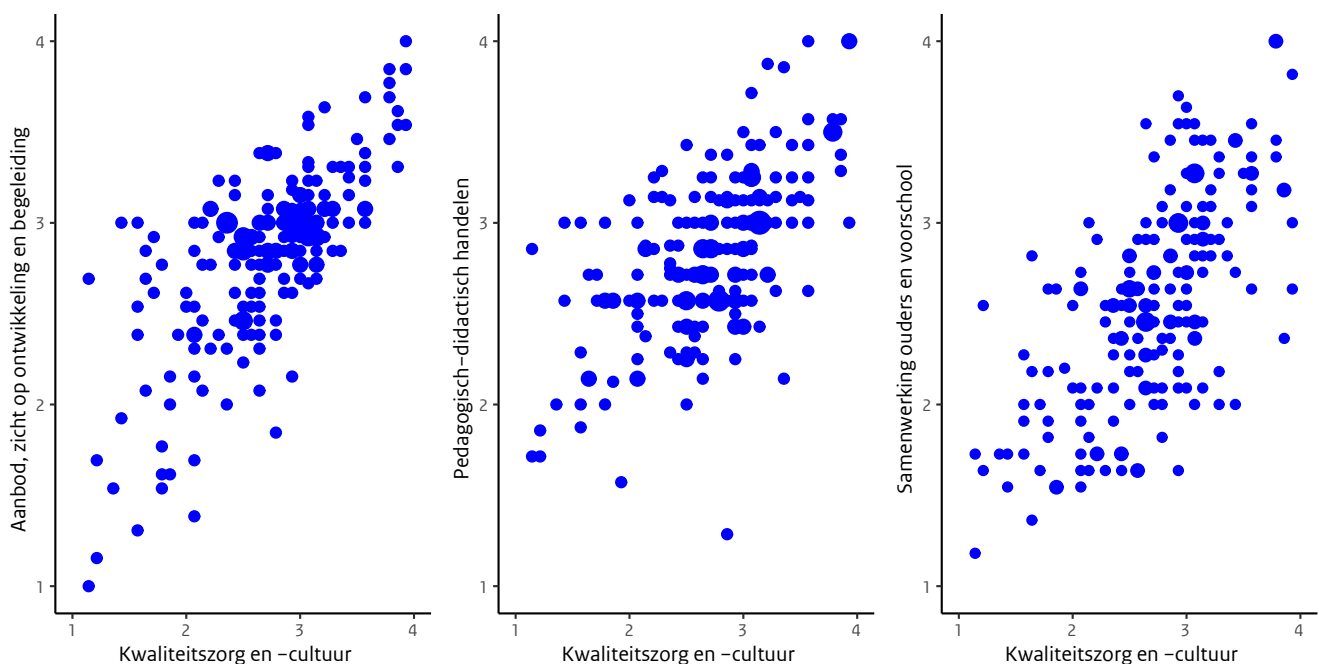
De meeste scholen informeren ouders voldoende over de ontwikkeling van hun kleuter en hierbij houden ze rekening met de thuistaal. Op ongeveer de helft van de scholen participeren ouders te weinig in educatieve activiteiten op school. Ook stimuleert de school de ouders te weinig om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten met hun kind te doen. Op de helft van de scholen ontbreekt het aan specifiek ouderbeleid gericht op de vroegschoolse educatie. Ze hebben geen analyse gemaakt van de (kenmerken van de) ouderpopulatie. Dit is wel nodig om te weten welke ondersteuning ouders eventueel nodig hebben om zelf hun kind in hun ontwikkeling te stimuleren, in het verlengde van de activiteiten in groep 1-2.

Wat zijn mogelijke verklaringen voor de verschillen tussen scholen?

Naast de vraag hoe het ervoor staat met de kwaliteit van vroegschoolse educatie, hebben we gekeken naar achterliggende factoren die mogelijk samenhangen met verschillen in die kwaliteit tussen scholen. Hierbij hebben we de kwaliteit in 3 vormen ingedeeld: (i) aanbod en zicht op ontwikkeling en begeleiding, (ii) pedagogisch-didactisch handelen en (iii) samenwerking met de ouders en voorschool. We berekenden voor elke school de gemiddelde score van de aspecten die met elk van deze 3 vormen van kwaliteit te maken hebben. Voor elk van deze vormen van kwaliteit onderzochten we of deze samenhangt met een aantal school-, omgevings- en organisatiekenmerken van de scholen. Eén van de organisatiekenmerken die we daarbij meenamen was de gemiddelde score op de aspecten gericht op kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur op het gebied van vroegschoolse educatie.

Kwaliteit van de vroegschoolse educatie hangt positief samen met de kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur op de scholen.

De kwaliteitszorg en -cultuur hangt samen met alle onderzochte vormen van kwaliteit (*aanbod en zicht op ontwikkeling en begeleiding, pedagogisch-didactisch handelen en samenwerking met de ouders en voorschool*), zoals figuur 1 laat zien. Op scholen waar de kwaliteitszorg en -cultuur op het gebied van vroegschoolse educatie voldoende tot goed scoorden, is de kwaliteit van de vroegschoolse educatie ook hoger. Daarnaast onderzochten we kenmerken als de achterstandsscore, het aantal kleuters en of de school onderdeel was van een integraal kindcentrum. Geen van deze kenmerken hing samen met de kwaliteit van de vroegschoolse educatie (zie het technisch rapport voor totaaloverzicht onderzochte kenmerken).



Figuur 1. Deze figuur geeft de positieve samenhang aan tussen de 3 onderzochte vormen van kwaliteit en de kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur op scholen. Deze zijn allen gescoord op een vierpuntsschaal (1 is onvoldoende, 4 is goed). Elke blauwe stip is 1 school (grotere stippen zijn 2 of 3 scholen).

Hierboven is te zien dat de onderzochte scholen zich redelijk dicht bij elkaar bevinden met uitschieters naar boven en naar beneden.

Signalen

Welke signalen geven de scholen zelf af?

De onderzochte scholen geven zelf ook signalen af voor dit onderzoek. Hieronder een selectie:

- Via de ingevulde vragenlijst gaf bijna 1 op de 5 scholen het signaal af dat de instroom van leerlingen in groep 1-2 is veranderd ten opzichte van een aantal jaren geleden. Deze scholen geven aan dat de laatste jaren meer kinderen met een brede ontwikkelingsachterstand instromen in groep 1-2, wat mogelijk niet alleen aan corona kan worden toegeschreven.
- Een kwart van de scholen geeft in de vragenlijst aan geen vroegschoolse educatie aan te bieden.
- De helft van de scholen geeft aan het aanbod voor vroegschoolse educatie aan alle leerlingen aan te bieden in groep 1-2, ongeacht of er sprake is van (of risico op) een achterstand in ontwikkeling.

Welke signalen halen de inspecteurs op?

Inspecteurs haalden vanuit de gevoerde gesprekken ook signalen op. Hieronder een selectie:

- Een behoorlijk aantal scholen ervaart dat lang niet alle peuters worden bereikt in de voorschoolse periode. Hierdoor stromen mogelijk te veel peuters in groep 1-2 in zonder indicatie, die gezien de ontwikkelingsachterstand hier mogelijk wel voor in aanmerking hadden moeten komen.
- Voorschoolse educatie valt onder het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Vroegschoolse educatie valt onder het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In de praktijk geven scholen aan dat dit zorgt voor een 'knip' en dat dit de kwaliteit niet altijd ten goede komt. Bijvoorbeeld in de onderlinge samenwerking en het realiseren van een doorgaande lijn.





Aanbevelingen

Wat heeft u als schoolleider, lid van het onderwijsteam of bestuurder aan de uitkomsten van dit onderzoek? Hieronder staan aanbevelingen, oproepen ter verbetering en inzicht in de te nemen acties, uitgesplitst naar de doelgroep.

Naast scholen, besturen en kinderopvang-organisaties zijn de aanbevelingen ook van belang voor andere partners binnen de voor- en vroeg-schoolse educatie, zoals bijvoorbeeld gemeenten, GGD'en en samenwerkingsverbanden.



Oproep aan het veld

Realiseer een doorgaande lijn en samenwerking tussen de voor- en vroegschool.

- Zorg voor een warme overdracht voor alle doelgroeppeuters die de overstap maken naar groep 1-2 van de basisschool.
- Maak afspraken over een doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool op het gebied van het aanbod, het pedagogisch-didactisch handelen, het ouderbeleid en de zorgstructuur en voer uit.

Betrek ouders in groep 1-2 intensiever bij school.

- Zorg voor gericht ouderbeleid op het gebied van vroegschoolse educatie.
- Betrek ouders structureel en regelmatig bij educatieve activiteiten in de klas.
- Stimuleer ouders om thuis ook ontwikkelingsstimulerende activiteiten uit te voeren met hun kind. Ondersteun ouders hierbij en geef ze informatie en handvatten, zodat zij ook weten wat er precies van hen verwacht wordt.

Integreer vroegschoolse educatie binnen de kwaliteitszorgcyclus van de school en het bestuur.

- Stel heldere ambities en bijbehorende doelen op het gebied van vroegschoolse educatie op.
- Evalueer de vroegschoolse educatie cyclisch.
- Borg datgene wat goed gaat.

Verbeter en versterk de didactische vaardigheden van de leerkracht.

- Professionaliseer de leerkracht in de onderbouw.
- Investeer in het aanbieden van effectieve en gerichte activiteiten, specifiek gericht op taalontwikkeling.
- Zorg ervoor dat leerlingen de hele dag gericht oefenen met taal.
- Besteed aandacht aan en stimuleer het aanpakgedrag (gebruik van strategieën) van leerlingen.
- Stem de activiteiten af op de verschillen in ontwikkeling van leerlingen.
- Geef feedback op het leerproces.

Zorg voor een dekkend aanbod in groep 1-2, afgestemd op de leerlingpopulatie.

- Investeer in een dekkend aanbod op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Richt de leeromgeving in groep 1-2 zo in dat het uitdagend is voor de leerlingen en uitlokt tot spel en ontwikkeling op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Zorg voor planmatige begeleiding en evalueer cyclisch.

- Bied leerlingen met een (risico op) achterstand in ontwikkeling planmatige zorg aan, in navolging op de planmatige zorg en begeleiding die de voorschool heeft aangeboden.
- Evalueer de planmatige zorg en begeleiding cyclisch en pas daar waar nodig (onderbouwd) aan.

Leer van en met elkaar.

- Ga met andere scholen en/of besturen en partners in gesprek over de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie.
- Deel wat goed gaat en wat beter kan.
- Zoek scholen op die de ambities en doelen op het gebied van vroegschoolse educatie halen en laat je inspireren.



Oproep aan de ministeries SZW en OCW

Kijk kritisch naar de huidige verdeling binnen de ministeries.

- Voorschoolse educatie valt onder het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Voerschoolse educatie valt onder het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In de praktijk geven scholen aan dat dit zorgt voor een 'knip' en dat dit de kwaliteit niet altijd ten goede komt. Zo heeft een deel van de kinderopvangorganisaties in Nederland een commerciële bedrijfsvorm. Terwijl het onderwijs door de overheid bekostigd wordt. We hebben dus te maken met een commerciële insteek en een publieke insteek. Dit is niet altijd bevorderlijk voor de doorgaande (leer)lijn en ononderbroken ontwikkeling. Een voorbeeld hiervan is de keuze voor een ander leerlingvolgsysteem of een andere vve-methode.

Zorg voor heldere definities en uitleg voor het veld.

- Zorg voor een heldere definitie voor de 'doelgroepkleuter' en de 'voerschool', zodat voor scholen en besturen helder is wanneer je een extra opdracht hebt voor een (mogelijk) kwetsbare leerling in groep 1-2. Op dit moment ligt de verantwoordelijkheid voor het bepalen van de definitie doelgroepkleuter bij het veld zelf. Dit zorgt voor onduidelijkheid en onderlinge verschillen. Ook is er geen duidelijke 'maat' voor voerschoolen.

Wat gaat de inspectie doen?

Vanuit het belang van de basisvaardigheden en de kansengelijkheid richt de inspectie, onder andere naar aanleiding van dit onderzoek, zich op de volgende acties:

- We blijven de doorgaande lijn en aansluiting vanuit de kinderopvang, de groepen 1-2 en groep 3 monitoren.
- We blijven naar aanleiding van dit onderzoek de kwaliteit van de voor- en voerschoolse educatie monitoren in het belang van een goede basis voor taal, rekenen-wiskunde en burgerschap voor elke leerling.

Het onderzoek in het kort: werkwijze en verantwoording

In het najaar van 2023 hebben we de voerschoolse educatie op 198 basisscholen onderzocht, verspreid over Nederland. Alle onderzochte scholen behoren tot de 15% van de scholen met de hoogste achterstandsscore in de onderbouw. Hoe hoger de achterstandsscore van een school, des te meer middelen voor onderwijskansenbeleid de school ontvangt. Voor inzicht in de kwaliteit van de voerschoolse educatie gebruikten we de volgende kwaliteitsgebieden:

- aanbod
- zicht op ontwikkeling en begeleiding
- pedagogisch-didactisch handelen
- samenwerking met ouders en voerschool

Deze werkten we uit in 35 kwaliteitsaspecten. Daarnaast werkten we 14 aspecten uit die zich richten op de kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur op het gebied van de voerschoolse educatie. Deze gebruiken we om de samenhang met kwaliteit beter te kunnen duiden. Inspecteurs met expertise op het gebied van voor- en voerschoolse educatie scoorden alle 49 aspecten op locatie, met behulp van een vierpuntsschaal. Daarnaast vulden de directies van de scholen een vragenlijst in met aanvullende vragen over de achtergrond en kenmerken van de scholen.

Uitgebreidere informatie over het onderzoek, de gebruikte gegevens en analyses is terug te vinden in het [Technisch rapport](#).

Andere recente onderzoeken op het gebied van voor- en voerschoolse educatie binnen de Inspectie van het Onderwijs

- Kwaliteit voerschoolse educatie ([link](#));
- Landelijk Rapport LEA/vve 2022 en themaverdieping resultaatafspraken ([link](#));
- Governance van voor- en voerschoolse educatie in complexe systemen ([link](#)).

Colofon

Foto voorpagina: Rijksoverheid

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

© Inspectie van het Onderwijs | juli 2024

Een exemplaar van deze publicatie is te downloaden van de website van de Inspectie van het Onderwijs www.onderwijsinspectie.nl. Op de website vindt u ook het technisch rapport 'Technisch rapport Voerschoolse educatie' dat bij dit onderzoek hoort.